

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

De quatuor Hominum nouissimis - Qvi Qvidem Sacri Adventvs Qvatvor
Hebdomadis accomodati: Sed & Concionvm Fvnebrivm materiam abundè
suppeditant

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1629

Feria Qvarta. De Beatorvm Gloria, Qvæ ex diuinæ maiestatis visione
nascitur.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56277)

FERIA QVARTA.

DE BEATORVM GLORIA, QVÆ
ex diuina maiestatis visione
nascitur.

Partitio.

1. Adquam potissimum anima partem beati-
tudo referenda.
2. Quomodo fiat Dei visio beatifica.
3. De gaudio Beatorum.
4. De scientia eorumdem.

Memorare nouissima tua, & gloriam,
que Beatos in celo manet, & diuine ef-
sentia intuitum, in quo omnis beatitudo
consistit, & in æternum non pecca-
bis, Eccles. 7.

FIGVRA.

3. Reg. 10.

Potens illa Æthiopiæ princeps, quæ in sa-
cris litteris Regina Saba dicitur, cum à
partibus meridionalibus in Iudæam descen-
disset, Salomonis, de quo multa fando inau-
dierat, splendorem magnificentiamq; coram
inspectura, & Ierosolymam regni caput ca-
melis dromedariisque aurum & a: omata de-
ucentibus stipata plurimis, magna adhuc
optimatum suorum comitante multitudine,
venisset; statim ut domum regiam intrauit,
regem salutauit, eiusque sapientiam, domus
splendorem, aulae decus, scitum seruatorum &
domesticorum ordinem intuits est; adeo
consternata fuit, ut animi deliquium passa
sit, tandemq; ad se reuerfa publice denuncia-
uit, simile se nihil vnquam vel vidisse vel au-
diuisse. Dicant alii quod libuere, mihi fixum
animo sedebit, figuram hic esse eorum, quæ
animabus beatorum, quæ veræ reginæ sunt,
ad gloriæ coronam destinatæ cum caelum
ingressæ fuerint, contingunt. Vix enim coe-
lum magni Salomonis palatium, & vltima
mundi plaga profectæ, gratiarum, charisma-
tum, bonorum operum, virtutumq; sarcinis

onustæ, ingressæ fuerint; quia statim, oculis
circumquaq; oberrando, Monarcham illum
potentissimum salutando, eiusq; palatii am-
plitudinem, splendorem, & ornatum, seruo-
rum illius ordinem decoremq;, Angelorum
dignitatem, Sanctorum fœlicitatem, essen-
tiæ illius solem, ac cetera quæ in eo admi-
randa occurrunt, intuenso, extra se præ ad-
miratione rapiendæ sint, & post diuturnum
stuporem tandem prolocuturæ, nihil se vn-
quam simile aut vidisse vel audiuisse. Illa scilicet
est Beatorum gloria, hoc Beatis in visione
Dei, eiusq; essentiæ contemplatione, solet
accidere, hoc que vobis hodie explicandum
suscepi. At primo ad directorem cymbæ no-
stræ Spiritum paraclitum, & ad Deiparam
Virginem, curtus nostri sidus & Helicen, quo
fœliciter nauigemus, vota dirigenda, & vna-
nimiter Angelica hæc salutatione cõpellenda,

Ave MARIA.

Si qua vnquam in re sapientissimi regis
Salomonis iudicium ac prudentia eluxit, in
sententia profecto, quam duabus mulieribus
de mortua prole disceptantibus tulit, eadem
potissimum visa est, eluxisse: verba regia 3. Reg. 3.
hæc sunt, *Diuidite infantem vinum, & date di-
midiam partem vni, & dimidiam partem alteri.*
Similis mihi hodie sese quaestio offert, in qua
similem me etiam sententiam pronuntiare
oportebit. Cernas enim hic non duas mulie-
res, sed duas animæ facultates, voluntatem
& intellectum, de pulchra illa cœli filia, bea-
titudine inquam æterna disceptantes, vna
quæq; suæ eandem operationi assignare ge-
nitricem, seseque eiusdem matrem esse iactat.
Quarum causam disceptationemq; quo me-
lius intelligatis, patronos vtriusque partis
loquentes inducamus.

Scotus magnæ eruditionis & profun-
di ingenii, voluntatis partes defendendas
suscipiens, ait beatitudinem, eius actioni,
non vero intellectus, attribuendam esse:
quod his rationibus confirmat. Bonum
voluntatis obiectum est, uti verum intel-
lectu: atqui beatitudo verum & summum
bonum est: ad voluntatem igitur beatitudo
referenda est. Deinde, Beatitudo referri
debet.

1.

3. Reg. 3.

Controver-

sia inter vo-

luntatem &

intellectum.

quo ad bea-

titudinem.

con-

sistere.

con-

sistere.

con-

sistere.

con-

sistere.

con-

sistere.

debet ad actum perfectissimum, quoq; nullus inter omnes habitus virtutum sit perfectior, atqui caritatis actus omnium perfectissimus & nobilissimus est, ut & virtus illa omnium bonorum habituum nobilissima iuxta Apostolum, *Maior autem horum est caritas*, quæ & immoderate à voluntate descendit; necessario igitur confitendum est, ad hanc beatitudinem referri debere. Producit adhuc quædam è sacris libris testimonia, velut leges citatas, quas è Codice Evangelico depromit, ubi lex diuina & sancta Scriptura felicitatem summam, ad animæ voluptatem delectationemq; transferunt. Vnde *Matth. 23.* *Matth. 23.* *Psalmista,* *Torrente voluptatis tue potabis eos.* Porro gaudium & delicia hæ ad voluntatem referri debent. Vnde efficere conatur, beatitudinem necessario voluntati debere adiudicari, & ab eius operatione, & non alterius, originem sumere.

S. Thomas Intellectus partes agit D. Thom. non minoris nominis quam alter, ostenditque beatitudinem in actu intellectus debere referri, ac proinde voluntatem non recte hanc ad se trahere coniti, quia nimirum solus intellectus tandem summum hoc bonum adipiscitur, quod prius etiam cognouit & intellexit. Atque hæ sunt rationes quibus innititur; Beatitudo est adeptio ultimi finis: ac talis adeptio non consistit in actu voluntatis quæ semper in finem remorum tendit, eum desiderando (desiderium siquidem de motu ad finem) & non nisi è præsentia quam coram videt aut percipit, delectationem trahit, & numquam in aliquod incognitum fertur. Ergo sequitur necessario, prius obiectum ab intellectu percipi debere, quam à voluntate desideretur, & certum est tunc demum finem hunc obtentum esse, & velut præsentem existere, quando ab intellectu viuacitate percipitur. Confiteri igitur oportet, ab actione eius, omnem beatitudinem, qui ultimus noster finis est, dependere.

Deinde, ratio & æquitas postulant, ut iam præstantis obiecti gloria ad actum nobilissimum referatur; atqui intellectus actus multo nobilior est actu voluntatis: ipse e-

nim huius ductor, tutor, rector, & director est: director autem nobilior est re directa. Affert adhuc plurima è libris sacris loca, velut leges quædam quas causæ putat suæ plurimum patrocinari, uti reuera etiam faciunt. Velocum illum Ioannis, *Hæc est vita æterna, Ioan. 17.* *ut cognoscant te verum Deum,* & alium eiusdem, *scimus quoniam cum apparuit similes illi erimus, & videbimus eum sicuti est.* At quoniam iuxta omnes sanctorum Patrum paragraphos, omnes Doctorum expositiones, omnes Theologorum sententias, vita æterna ipsa beatitudo est, & Deum videre, est esse beatum; ideo euidentissime ostendit, beatitudinem hanc ad intellectum & non ad voluntatem debere referri, eum ad illius actum exercitumq; pure & simpliciter eadem pertineat. Voluntas igitur iuxta D. Thom. causa cadat, damna luat, & obgannire desinat.

Quid vobis de hac quaestione videretur Auditores? an non causa perplexa est ac difficilis: huic ut hodie finem imponam, litigiumque inter vtramque rollam, Salomonem imitabor, diuini verbi gladium capiam, & quam ille sententiam tulit, feram. *Diuidite & date mediam beatitudinis partem actioni voluntatis: & mediam partem, intellectus.* Sententiam hanc protuli Augustini, Gregorii, Nazianzeni, Ambrosii, aliorumque Patrum sententia indutus: ita namque illi verba illa Psalmi, *Torrente voluptatis tue potabis eos, & in Psalm. 35.* *lumine tuo videbimus lumen,* explicauit, item *Ibid.* illa, *Gustate & vobis date:* in quibus de actione voluntatis tum intellectus est mentio, gustus enim & voluptas ab illa, ab hoc vero visus & cognitio dependent. Tunc siquidem anima nostra vere beata & foelix erit, quando summi illius boni ita potita fuerit, nihil ut amplius desideratura sit: at hoc non nisi per duarum harum facultatum simul vnitarum operationes fieri potest.

Et quamuis certissimum sit, beatitudinem nostram à duabus hisce potentis dependere, obiter tamen notandum est sacram beatitudinis Scripturam, ut plurimum eandem soli intellectui, velut parti nobiliori, attribuere, intellectus vnde Paulus, *Videmus nunc per speculum in actibus at-*
anigana. tribuit.

1. Cor. 13.

enigmata, sunt autem facie ad faciem. Quod Apostolus hic verbis, Moysis Hebræorum ductor egregia figura expressit.

Figura.

Quamdiu in luminitate montis Sinai ille hærebat, facile videri à quouis poterat, & facies eius omnibus patebat; sed vbi monte descendere, inque castra venerat, adeo resplenduit facies, vt velo eam obtegere necesse habuerit, nemoque eum nisi velatum videre potuerit. Designabat hoc, diuinæ maiestatis iubar, splendoremque adeo vehementem & illustrem esse, vt eam, quamdiu hic in terra serpimus, non nisi mediante velo, nube, & umbra fidei, cernere possimus: sed vbi in montibus illis æternis, in cœlesti inquam habitaculo fuerimus; facile eandem à nobis videndum, & nulla illic fore vela, nulla specula, nulla ænigmata. Fides obscura, interea dum hic viuimus, locum habet: sed aperta visio, quando in beatitudine cœlesti commorabitur. Ecce figuram.

Gen. 29.

Habebat Laban pecorum ditissimus & agtorum, duas filias, quarum maiori nomen Lia, sed quæ lippientes haberet oculos, minori vero Rachel, sed quæ venusta erat, vt quæ maxime. Pulchriorem dilexit Iacob, eamque in coniugem postulauit; sed ait Laban, non esse de patriæ consuetudine minores natu ante maiores nuptui tradere. Allegoria vere digna: Laban hic, est Pater æternus, huic duæ sunt filię, fides, ipsa inquam Lia, sed cui lippiant oculi, ac quæ proinde visus obtusioris sit, sed quæ tamen certa existant: & visio diuinæ suæ essentia, quam Rachelem appellabimus, pulchram visu & aspectu iucundam. Nos autem Iacobi sumus, qui huius pulchritudine & amore capti, in diuinam visionem exardescimus: sed prudens ille Pater, qui in cœlis habitat, consuetudinem patriæ seruans, prius fidem, quæ maior natu est, vt diligamus, & in baptismo nobis despondeamus, totoque deinceps tempore foueamus; ac deinde Rachelem se nobis, id est, apertam essentia suæ contemplationem, daturum in vxorem pollicetur.

Gen. 24.

Patriarcha Isaac prius quam Rebeccam, futuram vxorem conspiceret, munuscula

Tom. 4. *Bessai Aduers.*

ad eandem, & inter cætera in aures pretiosissimas, destinauit. Hic iterum docemur, Isaac illum cœlestem animarum nostrarum, filiarum cœlestium, inque vxores destinationum amore captum, antequam etiam ab illis videatur, mille ei munera, gratias, charismata, virtutesque, atque inter cetera pretiosum illud fidei monile, quamdiu in hac terra degunt cuiusque in auris illa Patriarchæ signum est & symbolum (*fides enim Rom. 10. ex auditu*, vt Apostolus ait) mittere. Adeo vt fides hic in terra maneat, nosque interea illustret, at visionis dies clarior & illustrior in cœlo, ad felicitatis nostræ beatitudinisque complementum, reseruata sit. Quod & Prophetarum iam oraculis manifestum faciam.

Isaac in primis, *Regem*, inquit, *in decore Esai 33.*

suo videbunt oculi eius, cernant terram de longe: respice, anima erectis palpebris, Sion ciuitatem, æternam, solemnitatis nostræ, oculi tui videbunt Ierusalem nouam habitationem optulnam, tabernaculum quod nequaquam transferri poterit, ne auferentur clauis eius, aut cardines, in sempiternum. Idem & alius, *Non eris Cap. 20.*

tibi amplius sol ad lucendum per diem, nec splendor luna illuminabit te, se. erit tibi Dominus in lucem sempiternam, & Deus tuus in gloria tuam. E quibus omnibus tandem concludere licet, omnem beatitudinem nostram; & animarum sanctarum gloriam in admirabili hac visione, quæ actus intellectus est, actu voluntatis tamen cooperante, consistere: visione inquam adeo iucunda & grata, vt si eius aliquoties meminisset, nunquam in diuinam maiestatem peccarem. Vnde scripsit Salomon, *Memorare nouissimam tuam, & in æternum non peccabis*; hanc vobis sententiam de cœlesti visione intellectam hodie exponam, in duas diuidam partes, prima dicet; in qua hæc visio consistat; & altera quantum eadem dignitati splendorique includat.

Fuere nonnulli, qui à veritate deuiando, credideruntque, Deum æternum & infinitum, quoad sententiam, à nulli vnquam creatura videri posse, aut aliquando videndum, eiusque mentionem & am-

M m plitu.

plaudinem, & vires & viuacitatem creaturarum omnium lōge antecellere. Huius opinionis fuisse Almaricus, teste Turcremata li. 4. de Eccl. part. 2. c. 35. & alius quidam Petrus Abailardus Gallus, vt testetur Bernardus Luxemburgius in catalogo hæreticorū. Hunc quoque errorem amplexi sunt Armeni, credideruntque, diuinam naturam à nullo videri perfecte & integre posse, sed aliquem tantum eius essentia radiū aut iubar; tradunt hoc Alfonso à Castro, & D. Gregor. lib. 18. Moral.

II.

1 Ioan. 4.
2 Tim. 1.

Nitebantur hi aliquot S. scripturæ locis, quæ tamen in prauum sensum & perperam exponebant; vt illo Ioannis, *Deum nemo vidit unquam.* & illo Paulino, *Inuisibilis soli Deo:* adhæc aliquot SS. Patrum autoritatibus dicentium nonnunquam, Deum à creatura cerni non posse; vt Ioannis Chrysostomi homil. 14. in Ioannem, Epiphani hæresi 70. Hieronymi apud S. Augustinum epist. 3. Sed fragili profecto nituntur fundamento, quod facile ac nullo negotio subuerti potest. Dum enim duo illi Apostoli, & tres illi Patres docent, Deum à creaturis minime videri, sciendum, varie hoc exponi & diuersimode posse.

2 Ioan. 4.

Greg. lib. 18.

cap. 36.

2. Part.

Epist. 3. &

112.

1 Ioan. 4.

Primo, *Deum nemo vidit unquam*, scilicet hac in vita & iuxta vulgarem Domini agendi rationem: ita sentit Gregorius: Secundo per visionem comprehensibilem, id est, perfectam, qualis est notitia, qua scriptum Deus nouit; hæc est opinio S. Thomæ. Tertio, solis naturæ viribus, vt quidem Ambrosius vult. Quarto oculis corporalibus visuque sensibili, iuxta Augustinum. Atque ita verissimum est, Deum à nullo videri, itaque intelligendum esse, *Deum nemo vidit unquam.*

Matth. 5.

Cap. 18. &

22.

Verum asserere, maiestatem & essentiam diuinam à nulla vnquam creatura, cælesti gloria donata, videri posse, erroneum & hæreticum est, & à vera credendi regula alienum, quod è scriptura affirmare possumus; legitur enim apud Matthæum, *Beati in corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* & aliquot interiectis capitibus scriptum est, *Angeli eorum, semper vident faciem Patris:* & cap. 22. di-

cuntur homines aliquando Angelis in cælo futuri similes. Credendum est igitur tam homines quam Angelos Deum visuros. item duobus aliis in locis, *Videbimus eum sicuti est,* 1. Ioan. 3. id est, 1. Ioan. 3. & in Apocalypsi, *Serui eius seruient illi, & videbunt faciem eius.* Est hoc igitur meridiana luce clarius, & contrarium asserere, hæreticum foret.

At scire, quomodo hæc visio fiat, quomodo creator lippientibus creaturarum oculis cerni possit, quomodo infinitum finiti mente concludi, quomodo qui lucem habitat inaccessibilem, cuius vestimentum lux est, qui posuit tenebras latibulum suum, sub humanum captum cadere possit, hoc opus, hic labor est; hic quadratura circuli est; hic Theologum agere, ingenii aciem intendere, sensus in captiuitatem dare, rationem cohibere, mysterique magnitudinem sequi oportet. Hinc sciendum est, vt illud obiter admoneam, Præconem & tubam Euangelicam animalibus Ezechielis similem esse debere, quibus erant & pedes & alæ; his ad volandum & intra nubes se sistendum, illis vero ad ambulandum in terra vtebantur. Ita concionator alas, & pedes habeat oportet, pector similis des quidem ad sese dimittendum & per terram serpendum, populi se auditorumque animalibus capacitati accommodando; alas autem ad quæ apud Ezechielē sublimi hodie mysterio mentio incidit, necessario alæ mihi assumendæ erunt, reliquæque communi dicendiratione, sublimiores conceptus producendi, vt quomodo hæc Diuina visio contingat, manifestum fiat.

Ezech. 3.

Conciona-
tor similis
des quidem
ad sese dimittendum
& per terram
serpendum, populi
se auditorumque
animalibus
capacitati accommodando;
alas autem ad quæ
apud Ezechielē
sublimi hodie
mysterio mentio
incidit, necessario
alæ mihi assumendæ
erunt, reliquæque
communi dicendiratione,
sublimiores
conceptus producendi,
vt quomodo
hæc Diuina visio
contingat, manifestum
fiat.

Principio igitur notandum est, nec sensus, nec intellectum hominum, quidquam sine speciebus sensibilibus aut intelligibilibus, comprehendere posse, illis quidem ad sensus exteriores, his vero ad intellectum accommodatis: adeo vt, quando hominem, arborem, domum video, nemo dicere posset, omnia hæc oculo meo inesse, qui enim tam grandia grauique corpora tam angusto loco contineantur? sed credendum est, ex obiectis illis tenuissimas quasdam formas

formas oriri, rerum à quibus nascuntur imaginem referentes, quæ à Philosophis species vocantur; quæ instar speculorum corpora & rerum veritatem sensibus repræsentant, adeo ut nemo vere dicere possit, domum aut arborem oculis inesse, at solas eorum species, quæ egressæ, & naturaliter agentes, ad sensus accedendo, facultatiq; eorum unitæ eadem mihi repræsentant. Hæc deinde species rudiores non nihil, & materiam redolentes, sensus iam prætergressæ, visuique obiectis suis repræsentatis, longius procedunt, & ad intellectum vsque pertingunt; à quo sublimantur, sub intellectu agentis lima acuntur & poliuntur, omnemque exuentes ruditatem, de sensibilibus fiunt intelligibiles, spirituique quidquid per sensum iam transiit, repræsentant: nullam alioquin intellectus rerum notitiam haberet: Is enim iam à primo instanti chartæ virgini persimilis est, in qua nihil adhuc exaratum est, sed quæ apta sit, ad quaslibet figuras & characteres recipiendos; lanæ item nullo colore tinctæ, sed quæ omni tingi suo tempore possit; speculo etiam, quod quælibet obiecta referre potest. Aristoteles eundem tabulæ rase in qua nihil adhuc depictum, sed quodcumque pingi queat, comparavit. Adeo ut intellectus & mens ex se omnino inops sit, nihilque nisi per species queat cognoscere: oportet enim, inquit Philosophus, intelligentem speculari phantasmata; adeo, inquam, nudus & egens est, ut omnia à sensibus mutueatur, nihilque ad ipsum pertingat, quod non prius per facultates sensibiles transferit. Vnde mihi hoc Philosophorum placitum: *Nihil est in intellectu, quod prius non fuerit in sensu*, natum videtur; & vulgi sermone tritum Proverbium, Non posse cæcum iudicare de coloribus; quia enim oculus nunquam aliquem colorem vidit, intellectus nihil de eisdem cognoscere potest; quidquid enim ille novit, non nisi per species à sensibus datas cognitum habet.

Cum hanc de speciebus intellectui obiectis materiam tracto, regis me rationibus puto interesse, in quibus de pecuniis, vecti-

galibus, tributis, stipendiis agitur. Nam sensus exteriores æquiparo receptoribus particularibus, qui scilicet hinc inde ditcurrentes per omnes naturæ huius regiones, species, velut regias pecunias colligunt, visus colores, odoratus odores, gustus sapes, auditus sonos, & tactus qualitates sensibiles; & quum omnes hæc species accurate collectæ fuerint, ad commune teloneum, ad quod omnes huiusmodi formæ referuntur ad sensum scilicet communem, destinantur: omnes denique in loco rationum recensentur, qui ex imaginatiua, existimatiua & phantasia aliisque compositus est; postea ab intellectu agente iterum recensitæ, ad memoriam velut ad arcas regias & parsimoniarum thesaurum, referuntur, quo iis intellectus, qui velut rex est, suo tempore & loco utatur. Hinc igitur efficere volo, intellectum nihil scire, aut sensus sentire siue speciebus sensibilibus & intelligibilibus posse, ac consequenter ostendere, duo esse necessaria, quo anima beata Deum in cælo cognoscat, eiusque essentiam clare contempletur, vel ut Deum immediate in intellectu unitum habeat, vel aliquam saltem eius essentiæ speciem, quæ eundem repræsentet.

Horum ultimum penitus fieri nequit, impossibile namque est, infinitum illud diuinitatis obiectum tam nobilem ac diuinam speciem producere, quæ intellectui tam hominum quam Angelorum, omnes magni huius esse perfectiones, omniaque infiniti illius æterni, & æternitatis infinitæ mirabilia repræsentet. Quod his rationibus manifestum redditur. Quidquid enim supra communem naturæ ordinem est, videri per inferiorum similitudinem nequit, ut magnus Ateopagita ait Dionysius. Verbi gratia, hominis, qui obiectum corporeum est, speciem repræsentare mihi nequit Angelus, quia totus spiritualis est. Multo igitur minus diuina essentia, quæ est obiectum infinitum, resque increata, per creatam aliquam formam, imaginem aut similitudinem corpoream, poterit videri. Secunda ratio est hæc, diuina essentia infinita est, illimitata; continetque in se quidquid cognosci

Nulla species capax dari potest, quæ Deum repræsentet.

D Dionys.
lib. de diu. nom.
minib. c. 1.

Mm 2 potest:

potest: at nulla dari potest forma, creatave species, aut modo est, quæ sit huiusmodi, id est, quæ tale obiectum queat producere; sequitur igitur, Deum per aliquas species ab animalibus videri non posse. Tertiam hanc statimus, species quæ rem aliquam repræsentat, semper re è qua oritur simplicior, magis spiritualis, magisque à materia aliena est. Certissime igitur asserere possumus, Dei visionem, quæ Beatos in cælo habeat, ab imaginibus, aut à speciebus intelligibilibus originem non trahere. Quinam igitur sit? quomodo magnus ille Deus conspicitur? quomodo facultates animæ nostræ essentiam comprehendent.

Theologi hac de visione cum tractant, docent Deum in cælo per modum speciei intelligibilis beatis se animabus vnire, & hunc in modum ab iisdem videri; non quod essentia eius formas quasdam recipiat repræsentantes, sed quod eadem ex se & realiter cum iisdem sese coniungendo, efficiat id ipsum quod specis sensibiles & intelligibiles in sensibus & intellectu faciunt, & quod obiecta absentia rum in hoc, tum in illis, mediantibus speciebus, efficere solent: Deus fungitur siquidem vice huiusmodi formarum, cumque iisdem sese vnire, nulla interposita, aut mediante specie, quod vt manifestius fiat, similitudine quadam demonstrabo.

Simile.

Ferrum ignitum dum igne penitus eidem se vnire in fornace candet; vnio hæc realis dicenda est; ex seipsa proueniens, non vero per species producta; igne namque per hanc immediatam vnionem ferrum in sui similitudinem conuertente, ita ferrum immutat, vt non amplius ferrum; sed ignis esse videatur; quippe quod è ferrugineo lucidum & splendens, è frigido calidum, è spisso leue, è rubiginoso glabrum & candens factum sit, & naturam quodammodo exuerit. Id ipsum de vnione illa beatifica dicendum est: Deus enim, quæ sæpius in diuinis voluminibus igni comparatur (*vt Deus noster ignis consumens est,*) dum se beatis animabus vnire, vnio hæc realis & vera est, non vero per species producta mediantes; qui easdem per hanc vnionem connubiumque sacrum, aut potius

Heb. 11.

coniunctionem diuinam, ita commutat, vt esse iis quoddam supernaturale assignet; itaque eas teat, vt non amplius animæ, sed Deus ipse esse videantur: non quasi essentiam propriam amiserint, aut animæ esse desinant, sed dumtaxat, quod desiccate sint, & penitus quodammodo in diuinam naturam commutate.

Hunc mihi conceptum Joannes in Epistola suggestit, ita namque de hac Dei visione locutus est: *Cum apparuerit similes ei erimus*; id est penitus commutati, desiccati, & quod ignis cū ferro, hoc Deus ipse ager nobiscum. Similem simili è ligno dolat Bernardus: *Quomodo ferrum ignitum & candens igni simillimum sit, pristina forma exutum sic omnem tunc in sanctis humanam conditionem quodam ineffabili modo necesse erit à semetipsa liquefcere, atq; in Dei penitus transfundere simi itudinem.* Apostolorū princeps Petrus hoc ipsum docuit, dicens: *Vt per hoc efficiamur consortes diuina natura.*

Sed præter arctam hanc vnionem creatoris cum creatura, animæ cum Deo, aliud quidpiam necessarium est, lumen scilicet gloriæ, qualitas quædam supernaturalis, robur cæleste, diuina virtus, quæ intellectum vltra id quod potest, sustollat; ipsum ad aptans, vt tam mobile obiectum intueatur, similitudinemque & proportionem creaturæ cum creatore, & infiniti cum finito produens: hoc autem auxilium lumen gloriæ appellant, & de hoc locutus est Psaltes: *In lumine, gloriæ scilicet, videmus lumen essentia tuæ diuinæ.*

Ipsæ quidem Deus ex seipso visibilis, Sol est circumquaque resplendens, fax etiam lucidissima; sed nimis obusi visus est intellectus noster, oculos lippientes habet, adeo, vt si gloriosa hæc qualitas nobis non succurreret, perspicillorumque vice fungeretur, eundem cernere non valeremus: ipseque defectus non ab obiecto, sed à potentia dependeat. Intellexit hoc ipsum & Aristoteles, dum ait; Intellectum; quoad diuinarum ac supernaturalium rerum aspectum oculis bubonum & noctuarum esse simillimum; vt enim hi Solis splendorem aut radios, ira ille

1. Ioan. 3.

Bernard. in simillimum sit.

2. Pet. 1.

Ut Deus in cælo videatur, gloriæ lumen necessarium est.

Psal. 35.

ille diuinarum rerum maiestate & intuitum nequit perficere; quod hac similitudine demonstrabo.

Quemadmodum qui nocte intempesta & obscura per pratum amœnissimum, varietate florum variegatum, virore ridens, fallacibus vmbrosis circumdatum incederet, nihil horum omnium videret, donec, veniente sole & illucescente die, vno cuncta momento contempletur. Ita cum Beatorum animabus agitur: nam quamuis in campis illis elyptis versentur, tamque admirabile præ oculis obiectum habeant, nihil omnino, non secus ac si in densissimis tenebris versarentur videre possunt; donec lumine illo supernaturali exoriente, quod gloria lumen appellant, omnia ad oculum pateant, ipsæque siagula quam minutissime contemplantur. Hoc itaque modo diuina visio contingit, hac in re gloria Beatorum sita est, hic beatitudo nostra versatur: ecce hoc vnum spectamus, huc nos peruenturos confidimus, hoc intendimus, *Hæc est vita, vt cognoscant te Deum verum.* O visio regia, penitus admirabilis ac vere diuina! ne quid nimis, hoc ad secundum concionis membrum spectat, quod iam prosequi aggrediar; & quoniam pluribus iam ostendimus, quomodo Deus ab anima videri possit, iam ratio exigit, vt quanta eiusdem visionis dignitas sit, aperiamus.

Ioan. 17.

III.
Diuinæ visionis excellentia duabus in rebus sita est.

Visio huius maiestas & amplitudo, delicia & gaudia, quæ ex summi boni intuitu oriuntur, ad duo referri capita queunt. Primum est gaudium quoddam infinitum, quo perfunduntur animæ cum Deum suum intuentur, eiusque essentia conspectu perficiuntur: quod adeo immentum & ingens est, vt iam quatuor aut quinque annorum millia effluerint, ex quo Cherubini & Angeli essentiam diuinam contemplari sunt, & tamen saturari nequeant; verum quo eandem diuini intuentur, quo & desiderium videndi magis excreseat, & incredibile, quod ex visione oritur, gaudium magis magisque augeatur. Quid hoc est, Deus bone? an non vere iucunda illa visio diuinæ essentia esse debet, vt, qui eam iam

à tot annorum millibus conspexerint, exaltari ab eadem non queant, imo nouas delicias & voluptates nouas indies in ipsa reperiant.

Hanc cum Spiritus sanctus nobis metaphorice designare veller, de ea quasi de epulo ac conuiuio instructissimo locutus est; *Ego dispo. o vobis, sicut disposui mibi ceter, vt edatis & bibatis super menam meam in regno meo.* Quin & apud Ezechielem sumptuosum se nobis epulum paraturum, & in pascuis nos pinguisimis collocaturum pollicetur, *In pascuis oberrimis pascam eos.* Cur vero putemus, sub gustus potius quam alterius sensus delicias demonstrare eum beatitudinis æternæ delicias voluisse? duas ob causas. Primo, quod gustus cæteros sensus quoad delectationem antecellat; quod ita declarari potest. Offerantur famelico & ipedia exhausto odores suauissimi, harmonia iucundissima, picturæ venustissima, virgines forma pulcherrimæ, & simul cibi lautissime parati; an non cæteris relictis ad hos se conferret? atqui in cælo omne delectationum deliciarumque genus reperitur; nam vt scriptum est: *delectabuntur in multitudine pacis.* Secundo, quod in gustu arcta quædam vnio & coniunctio reperitur inter cibum & cibatum; cibo scilicet in comedentis se substantiam conuertente. Quod de nullo alio sensuum dici potest, nec fieri solet; vt obiectum eorum taliter potentia vniantur. At in cælo arcta quædam Deum inter & animas habetur vnio & coniunctio; vnde Christus: *Rogo te Pater, vt omnes vnium sint, sicut tu Pater in me, & ego in te & ipse in vobis vnium sint.* An non igitur hæc coniunctio, tam arcte constituta, & mille amoris vinculis coherens, infinitum cælitibus gaudium & delicias incredibiles affert?

Longe maiora proferunt SS. Patres, docentque gaudia cælestia tam immensa, & ingentia esse, vt si omnes mundi delicia, gaudiaque in vnum coacta, simul & vnam Beati animam conglobarentur; ipse ne vel vnico momento oculos à tam nobili obiecto veller auertere, quamuis certo sciret decem annorum millibus se eius visu recreandum.

M m. 3. dum.

Lib. 10. c. 18.

S. P.

In Soliloquiis
super illa
verba:
Intra in
gaudium
Domini
tui.
Matth. 25.

In meditat.
c. 4. Et Hugo
lib. de ani-
ma. c. 4.

Dauid rex
videndi Dei
desiderio
tenebatur.
Psal. 16.
Psal. 41.
Psal. 79.

Item Moy-
ses.

Exod. 33.

Cant. 1.

dum. Tantam scilicet voluptatem, tantamque
lætitiã adfert diuinã essentia contemplatio.
Hinc in libris de ciuitate Dei ait S. Augu-
stinus: *illa visio Dei tanta pulchritudinis
visio est, & tanto amo e dignissima, vt sine hac
quibuscumque alius bonus prãditum atque abun-
dantem, non dubitet Plotinus infelicissimum di-
cere.*

Maiori cum affectu locutus est in Solilo-
quiis, in hunc namque modum eorum amo-
re gaudiorum captus exclamat: *O gaudium
super gaudium, gaudium vincens omne gaudium,
extra quod non est gaudium, quando intrabo in te,
vt videam Deum meum, qui habitas te? Allusit
scilicet ad verba illa Euangelij: Intra in gaudium
Domini tui.*

Eodem actus enthusiasmo eadem pene
meditatur S. Bernardus: *Premium inquit, est
videre Deum, viuere cum Deo, esse cum Deo, esse
in Deo, qui erit omnia in omnibus, habere Deum,
qui est summum bonum; & ubi est summum bo-
num, ibi est summa felicitas, summa iucunditas,
secura æternitas, ibi est vera lætitia plena scientia,
omnia pulchritudo, & omnia beatitudo. O insi-
gnis Philosophia! o docta conclusio! o vi-
sio admirabilis!*

Quam ardentem ad hanc Dauid Rex Israël
anhelaret, satis colligi potest è suspiriis, quæ
interdum in Psalmis edit; vt, cum ait: *Faciem
tuam, Domine, requiram.* Item *Quando veniam
& apparebo ante faciem Dei?* & rursus: *Ostende
faciem tuam, & saluauerimus.* Videre quippe
faciem tuam, est optata beatitudine perfrui,
& ab eadem exclusum viuere est, vere esse
miserrimum. Præsta igitur gratiam, vt ad
eius conspectum admittamur, eaque inter-
dum frui possimus.

Mirabilem ille opifex Moyses Hebræo-
rumque ductor, aliud quoque non desiderabat,
sed sapienter a Deo contendebat, enixeque pos-
tulabat, vt ad diuinæ faciei conspectum ad-
mitti posset. Audiamus quomodo eius ergo
Domino supplicet: *Domine, si inueni gratiam
in oculis tuis, ostende mihi faciem tuam.* Omne
quoque desiderium sponsa illius in Canticis
non alio tendebat; amoris enim faculis suc-
censa, sponsique complexum & conspectum
desiderans, sæpenumero dicebat: *Ostendemi-
hi faciem tuam, facies enim tua decora: ipsam*

quippe videre, omnis mea voluptas ac felici-
tas, vnica delicia mea, & gaudium. Te cum
videro beatissimam me prædicabo; cum a-
mifero, omne me bonum amissile existima-
bo; sine te enim viuere mihi mors est, ac te
videndo viuere, longe iucundissimum. Quid
designare voluisse putatis vehementi hoc
affectu, nisi vehemens desiderium, quo bea-
tæ illæ animæ, summi Dei sponsæ, vt diuinã
faciem contemplerentur, accensæ sunt: qua vi-
sa veram tum denique se felicitatem nactas
poterunt dicere.

Quin ipse Dominus, dum Moysen edo-
ceret, qua ratione benedictio populo esset veteres so-
impertienda faciei suæ visionem inter cate-
larent be-
ra potuit; quasi nulla maior benedictio aut nedictio-
felicior homini dari possit. Audite verba: *Lo-
quere Aaron & filij eius: Sic benedicetis filiis Isra-
teli, & dicitur eis: Benedicat tibi Dominus, & cu-
stodiat te, ostendat Dominus faciem suam tibi, &
misereatur tui.* Adeo vt ab omni ætate Judæi,
omnisque antiquitas crediderit, nihil repe-
riiri in mundo posse, quod cum eiusdem fel-
licitate compararetur, maximamque beatitu-
dinem, quæ ab hominæ postulari & haberi
queat, hanc proculdubio existere.

Tanta in Salomonis Regis facie maiestas
& splendor elucebat, vt occulta quadam ra-
tione omnium oculos ad se attraheret, &
quodammodo fascineret; adeo, vt multi Re-
ges eius videndi ergo Hierosolymam veni-
rent. Quanta igitur maiestas in Regis regum
vultu eluceat, & quantam iucunditatem in-
tuentibus afferat necesse est? illo, inquam,
vultu, qui omnes Sanctos in stuporem rapit,
Angelis admirationem inicit, vt non Reges
modo & Principes eam desiderent, sed ipsi
Cherubini, Seraphini, Potestates & Throni
in eius visum exardescant. Vnde Petrus ait:
In quem desiderant Angeli prospicere. Ecquodi-
gitur beatis est gaudium, ecquæ læticia, ec-
quæ voluptas, iucundissimum illum vultum
in æternum intueri?

Jacob Patriarcha cum in Ægyptum de-
scendisset, & dilectum sibi Joseph in vnuer-
so illo regno dominari vidisset, quem iam & Joseph cõ-
viginti annis vt mortuum luxerat; ita gauis-
sus est & exultauit, vt eundem archetypum fuit.

Quomodo
Nem impet
Num. 6.
Paral. 9.
Salomonis
faciei pul-
chritudo.
Pet. 1.

com-

Gen. 46.

complectens; præ gaudio lachrymatus sit, lætitiæque longiorem orationem intercludente dixerit. *Iam lætus moriar, qui vidi faciem tuam.* An non vero gaudia Beatorum & solatia multo maiora esse credendum est; quando nimirum cœlesti regionem ingressæ vident, non Iosephum aliquem, sed Deum illum æternum & infinitum, qui vniuersum nutu orbem temperat: an non tum vere cum Iacobo dicere poterunt? *Iam læti in æternum hic viuemus, iam vere felices sumus, cum essentiæ tuæ pulchritudinem contemplantur.* Tantum siquidem eorum gaudium erit, tanta quoque voluptas, nullis vt verbis exprimi queat.

1. Reg. 14.

Tantopere Absolomum regis conspectus, & præsentia delectabat, vt mori maluerit, quam diutius eiusdem facie carere: cumque iam biennio à conspectu regio exclusus fuisset, diutius id ipsum ferre non valens, Ioab regiarum copiarum præfecto multis cum lachrymis supplicauit, *Obsecro ergo, vt viderem faciem regis; quod si memor est iniquitatis meæ, interficiat me.* Sane si Absolon tanti fecerit regio conspectu frui, vt eodem carere tormentum morte grauius duxerit; quo gaudio affici credemus sanctas illas animas, cum patrem illum suum & regem maiestate contemplantur? quantum illis voluptatem & exultationem diuina illa facies afferet? quantum gaudium vultus ille regius? O gaudium! ô delicias! ô voluptatem incredibilem! Quis igitur adeo effeminatus & iners erit, vt mundum non despiciat, eiusque voluptatibus valeat, quo æternas delicias cum omnibus Sanctis in cœlo percipiat?

Animæ
Beatorum
dum Deum
intuentur,
variarum
rerum simul
notitiam
acquirunt.

Præter inenarrabilia illa gaudia & voluptates incredibiles, quas Beati ex diuinæ essentiæ contemplatione percipiunt, est & aliud, quod eorum felicitatem mirum in modum adauget, quodque è diuina hac visione nascitur; omnium scilicet rerum perfecta & absoluta cognitio, scientiaque quædam incomparabilis. Adeo vt quicumque Deum vident, omnia simul in eo videant: & vnico instanti & doctissimi & sapientissimi redantur ita vt nihil amplius ignorent, eorumque intellectus illustratus & exacutus de

nulla iam re dubitet. Sine vlla namque difficultate statim quidquid Philosophicum, Theologicum, & Mathematicum est, percipiunt, omnia sacræ Scripturæ emblemata, Prophetarum ænigmata, & omnem mysteriorum sublimitatem in momento rimantur: profundas S. Trinitatis abyssos, sublimia incarnationis miracula, & opus redemptionis humanæ penetrant. Eodem tempore intelligunt, & quomodo homines in Deos conuertantur, & quomodo Deus gratiam in eis infundat, quomodo sine vlla voluntatis coactione, nec eiusdem præiudicii violatis, eas iustificet vt tamen exterius non percipiatur: quomodo iustitiæ opera cum misericordiæ operibus quam aperissime maritet; ignem scilicet cum aqua, oliuam & arma; quomodo per gratiam saluet, per iustitiam condemnet: quomodo sine vilo respectu, sine vilo meritorum intuitu, prædestinatos ad se vocet, eligat, & foueat, reprobos vero sine vlla iniuria æternis suppliciis addicat; denique quomodo ipsa scientiæ certitudo cum rerum contingentiâ quam optime conueniat. Omnia autem hæc vnica figura manifesta reddam.

IV.

3. Reg. 10.

Regina Saba varias difficultates animo agitans & dubie plurima mente voluens, Salomonis scientiam cum audiisset; omnimox anxietate pulsa, & interius illustrata, omnium de quibus prius dubitabat rerum certior facta est. Vnde bene notauit historia, dum scribit, *Nec quidquam fuit, quod non perspicuum ei fuerit.* An non hic docemur, animas illas beatas, reginas illas alienigenas, quæ hic in summa ignorantia rerumque inscitia vixerant: quando in scholas illas æternas admittæ fuerint, Deumque viderint, omni obscuritatis nebula dissipata, omnidubio pulso, menteque interius illustrata: perfectam omnium rerum scientiam habituras.

Consolamini igitur, consolamini rure nati & educati, consolare rudis muliercula, pro rudissime animam idoræ & ignorantes: at omnibus, nem potius date operâ, vt in cœlestem beatitudinem intocatis: vix enim ad eam admissi eritis, quin Platone, Aristotele & omni

Philo-

Philosophorum cœtu doctiores futuri sitis, finxerunt olim Poetæ, & non nisi finxerunt, omnes qui in monte Parnasso somniascent, derepente etiam poetas fieri: at potiori iure de cœlesti hoc Parnasso, omnium scientiarum academia, dicendum; ad quem cum animæ, etiam stupidissimæ & obtusissimæ venerint, doctissimæ euadunt, omnium rerum cognitione donantur, adeo ut nihil omnino sit quod ignorent. Quod facillimum erit probare.

Lib. 4. dial.

De his enim ita olim locutus est Gregorius, *Quid est quod non videmus, qui videmus omnia vident?* Item August. *Ex parte*, inquit, *cognoscimus, quamdiu in hoc seculo sumus, sed ad illam lucem patris hominum cum venimus nihil est quod nesciamus.*

Lib. de doctrina Christi.

Christiana.

Idem qui supra Gregorius eandem opinionem locutus, verba illa Tob. 14. *Sive nobiles fuerint filii eius, sive ignobiles, non intelligunt, explicans adiungit, Hoc de animabus sanctis sentiendum non est, quia quæ omnipotentis Dei virtutem vel charitatem vident, nullo modo credendum est, quod sit foris aliquid quod ignorent.* At si certum esset, Beatos omnia in Deo videre, an non hinc sequeretur, illos diuinam essentiam comprehendere cum viderent omnia, quæ in eadem existunt? Res hæc quibusdã ita perplexa visa est, vt distinctione quadam Theologica hic opus esse putarint, scilicet, Beatos quidem omnia scire quæ Deus nouit, *Scientia visionis*, non autem ea quæ *scientia simplicis intelligentiæ* cognita habet, Explico. Deus cum essentiam suam intueretur, simul intueretur, & cognosceret eodem momento quidquid in mundo vel olim factum fuit, vel sit, aut fiet; scientia autem illa, qua omnia perspicit, vocatur *Scientia visionis*, qua non secus atque oculi corporei, omnia, velut præsentia & eorum se posita, contemplantur. Idem deinde Deus, eandem suam essentiam contemplatus, nouit quidquid efficere & creare potest, quamuis nunquam id facturus sit, aut producturus; nisi enim omnia potentia suæ obiecta perfectissime nosset, potentiam quoque suam ignorare diceretur; & hæc scientia in scholis Theologicis *simplicis intelligentiæ scientia* appellatur. Quo præ-

Iob. 14.

Lib. 12.

Mor.

Sancti nihil ignorant.

Duplex in Deo scientia.

supposito, dicendum est, fieri non posse, vt intellectus aliquis creatus, diuina visione perficiatur, omnia quæ Deus facere potest, cognoscat: hoc enim si esset, tanta foret perfectio cognitionis in creatura, quanta potentia creatoris in nouis affectibus in rerum natura producendis: atque ita numerum illud incomprehensibile comprehenderet, quod tamen aliqua creatura nequit comprehendere. Hinc propter scientiam illam visionis, qua Deus omnia nouit, docent, spiritum Iesu Christi aliquem creatum eadem etiam scire: si anima qualis nimirum fuit anima Christi, quæ in videt quid-Verbo omnia videt & nouit. Bene quidem quid Deus de hac; ceterorum tamen sancto-um abs- scientia vi- mas hinc excludo; quamuis enim Deum visioni no- deant, non tamen inde sequitur, omnes re- uir- nit.

lites quæ in diuina essentia Oceano natant, ab illis videri & comprehendi. Quod è sacra scriptura scitissime poterit confirmari: hæc enim pluribus in locis docet, Angelos plurima ignorare, quamuis diuinæ essentia tabulam perpetuo intueantur. Testantur idiplum SS. Patres cum credendum docent non eodem prædestinatos omnes modo, diuinæ essentia speculum intueri, sed qui perfectius ipsum vident, plura etiam in eodem contemplari. Atque hinc sit superiores inferioribus insinuare quæ ignorant, atque Angelorum sanctorumque scientiam velut & carera, quæ ad mercedem & gloriam accidentalem referuntur, vsque ad vltimum iudicii diem, crescere & indices augeri, at post ipsum non amplius excre- scit, tuncque finem, vt ceteræ res creatæ, accipiet. Nimis prolixa hæc digressio, & æquo verbosior disputatio, eam iam mutabo.

Duo in Angelis notitiæ genera notat Augustinus, & quod ille de Angelis, de hominibus nos dicere poterimus, qui illis aliquando in gloria pares existent) vnã nominat *matutiam*, qua spiritus illi cœlestes omnia norunt in ipso verbo: alteram *vesperinam*, qua eadem in seipsis per proprias formas intelligibiles norunt.

Quidquid demum sit, vtum Beati vident Deum videndo omnia, vel aliqua tantum, Beatos vi-

Angelorū & Sanctorum cognitio in celo quotidie crescit.

Lib. 11 de civ. 6. 7. & lib. sup. Gen. 6. 23.

Ostenditur Beatos vi-

deudo
Deum, et-
iam crea-
turas vide-
re.

tum, non magnopere laborandum est, hoc saltem dicere possumus, tam nobile obiectum vident, eos quidquid ad perfectam beatitudinem spectat, simul videre. Quin etiam certum esse, eos, dum, diuinam hanc essentiam contemplantur, infinita etiam alia contemplari & conspiciere: Quod hac ratione adstrui posse videtur. Cum enim Beati per lumen gloriæ ad singularem quandam cum Deo similitudinem euecti sint, dico, quemadmodum Deus lumine suo diuino non seipsum modo, sed omnes omnino creaturas intuetur; ita quoque eisdem per gloriosum hoc lumen, quod Deus immittit, non modo Deum, sed plurimas etiam creaturas visuros. Deinde, quoniam diuina essentia, quam velut formam intelligibilem Beati in diuinæ essentia contemplatione habent, nimium quantum propter infinitatem suam potens est ad omnes creaturas representandas; non video quid impediat, quo minus sancti, dum eandem inspiciunt & conspiciunt, etiam res creatas videant.

Quomodo
Deus simul
& creatura
videri que-
ant.

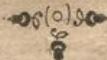
Notate hic vos velim, Theologi, res creatas quas Sancti in diuina essentia vident, eadem beatifica visione Deo visas censeri, quia illæ quodammodo ad Deum, velut effecta ad causas, spectant, à quo maxime dependent, vel in quo potius sunt; quia ipsæ omnibus creaturis infinita quadam ratione præminent. Eodem prorsus modo, quo accidentia & passiones in subiecti essentia, quia ad id spectant & referuntur, cognosci dicuntur. Hoc saltem certissimum est, per notitiam hanc intellectum penitus in rerum cogitatione, iuxta propheticum oraculum Iatandum, *Satiabor*, inquit, *cum apparuerit gloria tua*, hæc nempe visa intellectus nouerit omnia, volūtas in omnibus delectabitur, & memoria plurimorum recordabitur, ipsa denique essentia tunc contemplatio beatissimum me reddet & felicissimum. Ecquænam igitur voluptas, ecquæ beatitudo & felicità hæc erit! quantum gaudium Sanctis felix illa diuinæ essentia contemplatio afferet? Hæc scilicet animarum sanctarum gloria est, tunc non nisi de voluptatibus & delicijs sermo erit, tunc nulla ignorantia mentio, illic idiotarum mox doctores euadent, muti oratores, asini & bar-

Tom. 4. Bess. Advent.

di Philosophi. O paradoxa, & natiuitates! Hanc obicero visionem mentibus vestris insigite Christiani, itaque fiet vt Deum nunquam offensuri sitis.

Hanc tu, & rerum omnium opifex, Deus æternæ, infinite, & omnipotens, qui maiestate & mirabilibus plenus es, & in cuius visione vera animarum nostrarum gloria, Angelorumque beatitudo consistit, gratiam præsta, vt aliquando te in cœlesti regione contemplari, gaudijs his perfrui, delicias has gustare, lætitiæque sempiternæ participare valeamus. Fac, obsecro, vt, quem hic in terris non nisi lippientibus obscure fidei oculis videmus, in cœlo aperte, sine vilo velamine, coram videre valeamus: id est, facie ad faciem te cernamus, essentiam tuam contemblemur, quæ dum sese videndam præbet, illidem aliorum obiectorum & infinita alia creata, simul, velut in lucidissimo aliquo & voluntario speculo, representat: nullus tamen eandem penitus potest comprehendere, eius perfectiones indagare, aut ad fundum mirabilium eius pertingere. Quamuis enim Cœlites eam integram videant, non tamen eandem omnino & penitus perueniunt, id est, non omnibus quibus videri potest modis: quemadmodum enim qui Oceanum videt, omnem quidem illius superficiem videre potest, non autem omnia, quæ in eo vsq; ad infimas abyssos delitescunt. O igitur visio vere admirabilis, visio beatissima, quæ homines simul & Angelos in admirationem rapit! visio denique, verbo vt absoluam, quæ animarum gloria est, nostræque beatitudinis obiectum, ad quam nos S. Trinitas & trina vnitas deducere dignetur, quæ viuet & regnabit in sæculorum sæcula,

A M E N.

Na

FERIA